

1860

FORHANDLINGER

VED

185

DE SKANDINAVISKE NATURFORSKERES

ØTTENDE MØDE,

I KIØBENHAVN

FRA DEN 8DE TIL DEN 14DE JULI 1860.

KIØBENHAVN.

I COMMISSION I DEN GYLDENDALSKE BOGHANDLING.

THIELES BOGTRYKKERI.

Paa den **Gyldendalske Boghandlings** Forlag er udkommen
at faae i alle Bøglader:

Ewalds Levnet,
m e s t e f t e r h a n s e g n e M e d d e l e l s e r
af **M. Hammerich.**

Andet Oplag. Med Ewalds Portrait og Facsimile.
Heftet 1 Rd. 24 Sk. — Smukt indb. 1 Rd. 56 Sk.

Dansk Ordbog,

inneholdende det danske Sprogs Stammeord, tilligemed aflede og sammen-
satte Ord, efter den nuværende Sprogbrug forklarede i deres forskjellige
Betydninger, og ved Talemaader og Exempler oplyste,

af **C. Molbech.**

Anden forøgede Udgave.

Smukt indb.: 11 Rd.

Danske Folkesange og Melodier.

Udsatte for Pianoforte af **A. P. Berggreen.**

2den forøgede Udgave. — 4 Rd.

Norske Folkesange og Melodier.

Udsatte for Pianoforte af **A. P. Berggreen.**

2den forøgede Udgave. — 2 Rd. 48 Sk.

Kongegravene i Ringsted Kirke,

aabnede, istandsatte og dækkede med nye Mindestene,
ved

H. M. Kong Frederik den Syvende

Med 17 Kobbertavler. — Indb. 5 Rd. 64 Sk.

**Jo. Nic. Madvigii
emendations Livianæ.**

4 Rd.

FORHANDLINGER

VED

DE SKANDINAVISKE NATURFORSKERES
OTTENDE MØDE,

I KIØBENHAVN

FRA DEN 8DE TIL DEN 14DE JULI 1860.

KIÖBENHAVN.

I COMMISSION I DEN GYLDENDALSKE BOGHANDLING.

THIELES BOGTRYKKERI.

1861.

Indhold.

	Side
Fortegnelse over Selskabets Medlemmer	2.
Program over Kiøbenhavns Seeværdigheder	10.
Forberedende Møde	16.
Almindelige Møder	20.
Bilag A. Conferentsr. <i>J. G. Forchhammer's</i> Velkomsthilsen og Foredrag om Havets Sammensætning . . 20 og 24.	
— B. Prof. <i>F. C. Faye</i> : Bemærkninger om Hiernens og Nervesystemets sensitive og imaginative Evne i Relation til den saakaldte dyriske Magnetisme, Ecstase, Klarsyn, Hypnotisme 20 og 49.	
— C. Prof. <i>S. Nilsson</i> : Bidrag till kunskap om de förändringar, som jordytan i södre Sverige har genomgått under den så kallade qvaternärperioden, jemte antydningar om, att menniskor hafva lefvit i en mycket gammal tid i de nämnde trakter af jorden 20 og 835.	
— D. Prof. <i>D. F. Eschricht</i> : Om Østeislivet . . 21 og 63.	
— E. Prof. <i>C. Santesson</i> : Om Konung Carl XII's dödssätt 22 og 81.	
— F. Prof. <i>J. Steenstrup</i> : Om Knokkelhulerne og Knokkelbreccierne i det sydlige Europa . 22 og 98.	
Forhandlinger i den lægevidenskabelige Section	99
Bilag A. Prof. <i>A. Sommer</i> : Hvad bør der forstaaes ved Metastasis ? 99 og 141.	

Bilag F. Docent <i>R. Thalén</i> : Bestämning af våglängderna för en del af de kemiska strålerna i sol- spektret	444 og 499.
— G. Adjunct <i>C. W. Blomstrand</i> : Om Molybdens Oxider	444 og 509.
— H. Samme: Om barken af <i>Rhamnus cathartica</i>	444 og 512.
— I. Prof. <i>N. J. Berlin</i> : Om några blommors lukt- ämn	444 og 515.
Prof. <i>Chr. Boeck</i> : Om et Middel til at giøre Telegraphstængerne varigere	545.
— K. Prof. <i>C. J. Hill</i> : En del egenskaper af summa- toriska functioner	445 og 518.
— L. Samme: Några anmärkningar om differential- eqvationers integration	445 og 525.
— M. Overlærer <i>Sylow</i> : Om algebraisk Opløsning af Ligninger	445 og 536.
Statsraad <i>C. J. Malmsten</i> : Om Differential- ligningers Integration m. m.	445.
Prof. <i>Santesson</i> : Foreviisning af »björkriska«, samt en Kniv af Uchatii Staal	445.
— N. Cand. real. <i>C. M. Guldberg</i> : Om den specifie Vægt af Blandinger	446 og 549.
— O. Lector <i>Hvoslef</i> : Foreløbige Meddelelser om nogle Derivater af Salicylsyre	446 og 559.
Docent <i>J. Thomsen</i> : Om Bestemmelsen af den electromotoriske Krafts Størrelse	446.
Dr. <i>H. B. Hornbech</i> : Om et Instrument til at iagttagte den coniske Refraction m. m. . . .	446.
— P. Prof. <i>C. W. Holten</i> : Undersøgelser om Stier- nernes Funklen	447 og 565.
— Q. Prof. <i>J. O. Broch</i> : Om de Rækker, hvori forskiellige Potenser af π kunne udvikles	445 og 571.
Forhandlinger i den zoologisk-anatomiske Section . . .	577.
Intendant <i>Malm</i> : Om Sveriges Petromyzontidæ	577.
Discussion om dette Emne	581.

Prof. <i>H. G. Kinberg's</i> Forslag om at indføre Benævnelsen Annulata for Annelider m. m.	582.
Prof. <i>M. Sars</i> : Om nogle af ham ved Norges Kyst op- dagede nye Echinodermer	583.
Discussion herom	585.
Prof. <i>W. Lilljeborg</i> : Beskrivelse af <i>Leptodora hyalina</i> Lillj.	585.
Dr. <i>C. F. Lütken</i> : Om nogle nordiske Cyamusarter . . .	590.
<i>Samme</i> : Bidrag til den skandinaviske Havdyrfauna . . .	592.
Prof. <i>D. F. Eschricht</i> : Oversigt af en ny Inddeling af Tandhvalerne	593.
Prof. <i>J. Steenstrup</i> : Om Forskiellen imellem Urindvaanernes Cultur i Norden og i Schweiz	593.
Discussion i denne Anledning	597.
Prof. <i>M. Sars</i> : Om <i>Siphonodentalium vitreum</i> Sars . . .	598.
Prof. <i>W. Lilljeborg</i> : Om hvalben, funna i Sverige . . .	599.
Prof. <i>A. Hannover</i> : Om Præparationsmaaden af Blodlege- merne ved Tørring	616.
Intendant <i>Malm</i> : Om flere for den skandinaviske Fauna nye Fiske, Krebsdyr og Bløddyr	616.
Dr. <i>C. F. Lütken</i> : Uddrag af et utrykt Arbeide om det aabne Havs Snyltekrebs og Lernæer m. m. . . .	624.
Prof. <i>M. Sars</i> : Om en Deel norske Annelider	625.
Discussion herom	629.
Adjunct <i>Th. Thorell</i> : Om de lavere Krebsdyrs Classification	630.
Discussion herom	630.
Cand. <i>A. Boeck</i> : Bemærkninger angaaende de ved de norske Kyster forekommende Amphipoder	631.
Mag. <i>G. Lindström</i> ; Om <i>Calceola gotlandica</i> og nogle be- slægtede Former	677.
Prof. <i>J. Steenstrup's</i> Bemærkninger hertil	677.
Prof. <i>J. T. Reinhardt</i> : Om en lidet paaagtet Eiendomme- lighed ved Skiælbeklædningen hos mange Slanger .	677.
Prof. <i>W. Lilljeborg</i> : Om <i>Liriope</i> och <i>Peltogaster</i> H. Rathke	677.
Prof. <i>J. Steenstrup's</i> Bemærkninger hertil	684.
Prof. <i>J. Steenstrup</i> : Om Kiønsforskiellen hos vore Mustela- arter, forsaavidt den er udtalt i Tandforholdene . .	685.

stort för att kunna hafva tillhört en Balænoptera. Möjligen hörer den icke samman med vertebran. Hvarifrån dessa ben äro, känner man icke, men troligtvis hafva de tillhört någon vid Östersjön strandad Hval. På det nämnda sidoutskottet äro en mängd namn och årtal inristade, af hvilka sednare ett är 1632. Dessa bens ålder är således sannolikt ganska hög.

Slutligen är det mig en kär pligt att hembära Herr Etatsrådet Eschricht en ödmjuk tacksägelse för den förekommande beredvillighet, med hvilken han lemnat mig tillträde till Universitetets här i Köpenhamn på Hvalskeletter så ovanligt rika osteologiska samlingar, samt förklara, att det är bekantskapen med dessa samlingar, som lemnat mig tillfälle till den nu meddelade tydningen af det på Gräsön funna Hvalskeletten.

2) Prof. Hannover foreviste en levende *Proteus anguineus*, omtalte den af ham anvendte Præparationsmaade af Blodlegemerne ved Tørring og foreviste under Mikroskopet Blodlegemer af *Proteus* og andre Hvirveldyr.

3) Intendant Malm fremlagde en Række af Fiske, Krebsdyr og Bløddyr, som ere nye for den skandinaviske Fauna, og meddeelte de nedenanførte Bemærkninger om disse Arter.

1) **Scomber grex** MITCHILL? fångad vid Skagen den 15de Juli 1843.

På exemplaret, som utförligt kommer att beskrifvas i nästutkommande häfte af »Göteborgs Kongl. Vet. och Vitt. Samh. Handlingar«, voro, såsom fallet är i allmänhet med Makril, som införes till Göteborg, alla inelfvor borttagna, att jag ej kan säga, om simblåsa funnits eller ej. CUVIER & VALENC. säga i Hist. nat. d. Poissons, tom. 8, p. 45, att

Sc. grex knappast skiljer sig ifrån *Sc. pneumatophorus* DELAROCHE utom derigenom, att den förre har de svarta linierna, å kroppens öfre delar, mindre reguliera, mer böjda och blandade om hvarandra, hvarföre jag snarare vill hämföra expl. till den förre än den sednare. *Sc. grex* är funnen vid Nordamerikas och Brasiliens Kuster, ävensom vid cap. b. spei, tillhör således en stor del af atlantiska oceanen, särdeles dess vestra delar; och om vårt expl. hör till denna art, hvilket jag, genom att förskaffa mig expl. af *Sc. grex* till jemnförning, framdeles skall söka bestämdt afgöra, har det då troligen hitkommit med golfströmen. *Sc. pneumatophorus* tillhör medelhafvet.

Enligt CUV. & VAL. borde både dessa afvika ifrån *Sc. scombrus*, äfven derigenom att ögats diameter skall vara en fjerdedel af hufvudets längd; hvarföre det möjligtvis (?) kan hända, att vårt expl. hör till ingendera, utan blott utgör en färgvarietet af *Sc. scombrus*.

Expl. totallängd till stjertfenans midt utgör 294 mill. m.

2) *Scopelus Kröyeri* MALM n. sp.

Artn.: Kroppen medelmåttigt långsträckt, nästan jemnhög från nacken till början af analfenan. Hufvudets längd en pupilldiameter längre, än största kroppshöjden, hvilken infattar över början af ryggfenan. Hufvudets öfre och undre begränsningslinier nästan likformigt konvergerande emot hvarandra. Bukfenan en pupilldiameter bakom första tredjedelen af fiskens totallängd, eller vid pass midt emellan nosspetsen och slutet af analfenan; emellan denna och gälnäset tvenne rader, hvardera med 5(—6?) prickar. Undra kanten af ögat, roten af bröst- och analfenan, infalla i samma, räta linia.

Brf. 16; Bf. 11; Rf. 21; Anf. 17; Stf. $\frac{1}{9}^0$.

Det mycket skadade exemplaret, som tillhör en jette-art i slägtet och håller 128 mill. m. till midten af stiertfenan, erhöll jag den 30de April år 1856 af min oförgätliga vän C. U. EKSTRÖM, som emottagit det af en fiskare i Bohuslän, hvilken funnit det i magen af en i trakten af Skagen med storbacka fångad *Gadus morhua*. Det är således ej i det skick, att en beskrifning af det samma kan blifva som man säger uttömmande, men enär fyndet är så ytterst rart, vill jag icke desto mindre p. a. ställa meddela en sådan efter materialet sådant det föreligger mig; och efter hvilket äfven ofvan anfördta artmärke är uppställdt.

3) *Acipenser sturiooides* MALM. n. sp.

Artm.: Kroppen medelmåttigt längsträckt; dess total längd lika med 5 gånger hufvudets längd. Höjden midt öfver bröstfenans rot lika med en 10de del af totallängden till stjertfenans inskärning. Bakre spetsen af ryggfenans 1sta, plåtlika stråle, en bukfenlängd bakom spetsen af den tillbakalaggda bukfenan. Hela ryggplåtar 11; sidoplåtar 38. Ryggens småplåtar tätt intill hvarandra ställda, fjäll-lika, irreguliera, kantiga eller rundade, stundom stjernlikt stråliga, med mellanliggande, ytterst små, punktlika. Sidornas småplåtar liknande ryggens; men något mindre, likväl högre och likasom blåslika.

Anm. Det är ej otroligt, att denna art af BRANDT & RATZEBURG blifvit förväxlad med *Ac. sturio*, enär dessa författare säga, att *Ac. sturio* har ända till 36 sido-plåtar; hvarfore jag vill meddela utförliga beskrifningar på båda arterna p. a. st.

Exemplaret af *Ac. sturiooides*, som i totallängd håller 1150 mill. m., fångades år 1843 i Göta elf, vid Göteborg. Det förvaras jemte öfriga här beskrifna arter i Göteborgs naturhistoriska Museum.

4) **Inachus dorynchus.** ♀. *Rostrum bipartitum, ad tertium articulum pendunc. antennarum extensum; regionis gastr. spinis tribus, scil. 2 anterioribus et tertio postico, hoc multo longiore et validiore, in triangulum positis; pedibus secundi paris cephalothorace triplo solum longioribus.* *Long. cephaloth. 9; lat. 7 $\frac{3}{4}$ mill. m.*

= *In. dorynchus* LEACH, BELL, Hist. of Brit. Crust., part 1, p. 16.

Exemplaret fann jag vid Väderöarne i Bohusläns skärgård den 29de Juli 1852, på 6 famnars djup.

5) **Eurynome tenuicornis** MALM, n. sp., ♂♀: *Rostrum tenue, bifidum, $\frac{1}{3}$ totius cephalothoracis longitud.; ramis rostri longissimis, gracillimis, presertim in mare curvatis et valde divergentibus. Cephalothorace verrucis minoribus depresso regulariter ornato; sed longioribus et spiniformibus ad ejus latera, ut etiam in pedibus anticis.* *Long. cephaloth. 13; lat. 9 $\frac{1}{2}$ mill. m.*

Ej sällsynt vid Löken — ett skär vid Gullmarfjärdens mynning — på 16—25 famnars djup, på skalsandbotten, jemte *Eur. aspera* PENN. hvilken den kommer ganska nära och med hvilken den på a. st. närmare skall blifva jemnförd.

6) **Corystes cassivelaunus**, ♂♀: *Rostrum bifidum, ad latera sinuatum. Cephalothorax longitudinaliter ellipticus, ad latera 5-dentatum; dent. 2 & 3 approximati, 3 & 4 tuberculiformes. Metacarpus intus ad apicem dentibus duobus validis armatus* — *Long. cephaloth. 29; lat. max. 24 mill. m.*

= *C. cassivelaunus* (PENN), BELL.

Utaf detta märkvärdiga släkte, hvilket likasom tyckesstå på gränsen emellan *Decap. Brachyura* och *Anomura*, erhöll jag, den $\frac{3}{8}56$, 3ne expl. — 2 ♂, 1 ♀ — utaf en fiskare,

som tagit dem under storbackefiske å fiskebanken Holmen vid nordkusten af Jutland, på 50 famnars djup, lerbotten.

Vanbenedenia MÅLM, *n. gen.*

♀: *Cephalothorax brevissimus, latissimus (multo latior quam longior), constrictione distincta ab abdomen separatus. Os suctorum elongatum, obtuse conicum, superne pedibus thoracicis omnino tectum, infra ad basin pedibus maxillaribus secundi paris munitum. Pedes thoracici breves, crassi, rigidi, per totam longitudinem approximati, vix mobiles. Abdomen elongatum, punctatum (indistincte subannulatum?), postice appendicibus destitutum. Sacci oviferi elongati, vix tamen ab domine duplo longiores, subfiliformes. — ♂ haud notus.*

Detta nya släkte är särdeles utmärkt derigenom att framkroppsötterna, ofvanifrån sedda, helt och hållt betäcka snytet. Men i åtskilliga hänseenden kommer det nära *Tracheliastes*, *Basanistes* m. fl. och bildar en öfvergång till *Anchorella*.

7) sp. **Vanbenedenia Kröyeri** MÅLM, *n. sp.*

Från 1843—1859 har jag funnit den fyra gånger på *Chimæra mostrosa*, från Kattegat, och alltid fastsittande på baksidan af den stora taggen i första Ryggfenan.

Lika som jag velat benämna genus efter en, äfven hvad parasiterna angår, högst förtjent man, har jag betecknat arten med den i så många hänseenden utmärkte H. KRÖYERS namn. En utförlig beskrifning med fig. skall lemnas p. a. st.

8) **Lucina ferruginosa**: *Ch. minuta, plus minusve oblique orbiculato-subcordiformis, lævis, minutissime striatula, nitidula, sed plerumque sorde ferruginea omnino obiecta; umbonibus prominentibus; ligamentum semiinternum; den-*

ticulo solummodo uno in utraque valva. — Long. 3, alt. 2 $\frac{1}{2}$, crass. 1 $\frac{7}{8}$ mill. m.

= *L. ferruginosa* FORB. & HANL., t. 2, p. 60, pl. XXXIV, fig. 1.

Denna, likasom de 8 sista af följande mollusker, fann jag i Bohusläns skärgård, sommaren 1854. Den togs vid Hågårdsskären på lerbotten, 50 famnars djup; och var ganska sällsynt.

9) **Nucula tumidula** MALM, n. sp. *Ch. triangularis, tumida, postice abbreviato-attenuata, virescenti-lutea, eradiata, minutissime decussatim striata; epid. vix nitidula; area dors. lœvis; margo intus crenulatus. — Long. max. 9 $\frac{9}{10}$, alt. 5 $\frac{2}{5}$, crass. 3 $\frac{1}{2}$ mill. m.*

Zool. Adjunkten vid Lunds universitet, o. THORELL, har tagit denna art vid Koster-öarna, på 80 famnars djup och benäget meddelat expl.

10) **Propilidium akyloide**: *T. altiuscula, perparum obliqua — a latera visa, circ. 95°; ab extrem., 78° — alba, opaca, semipellucida, apice excepto tenuissime decussatim striata; a lateribus evidenter compressa; apex perspicue spiralis, antice situs vel subcentralis. — Long max. 4 $\frac{4}{5}$, lat. max. 3 $\frac{1}{4}$, alt. 2 $\frac{3}{5}$ mill. m.*

= *Prop. akyloide* F. & H., t. 2, p. 443 ex p. Pl. LXII, fig. 3, 4 & 5.

Ej sällsynt i norra Flatholme-rännan, jemte *Branchiostoma lanceolatum*, *Modiola tulipa*, m. fl., 12 famn.

11) **Rissoa lactea**. *T. subovata, albida, crassiuscula; anfr. 5, convexiusculis, basi ultimi excepta eleganter decussatim costellatis; spira brevi; apertura ovato-subpyriformis; labrum acutum, intus lœve. — Long. 5 $\frac{1}{8}$, crass. 3 $\frac{2}{5}$ mill. m. Apert. 3 m. m. longa; 2 lata.*

= *R. lactea* MICHAUD, F. & H., t. 3, p. 76, pl. LXXI 9, f. 3 & 4.

Jemte föreg., men sällsynt och endast döda exemplar. Utom i Medelhafvet och vid Jersey — af HANLEY — lär den ej tillförene blifvit anträffad. HANLEY fann den under stenar vid stranden.

12) Skenea? divisa: *T. pygmea*, *umbilicata*, *depresso-heliciformis*; *supra glabra*, *infra striolis spiralibus ornata*, *alba*; *anfr. 3*, *convexitas*; *sutura simplex*, *impressa*; *apice mamillata*; *apertura circularis*; *columella rectiuscula*. — *Lat. max. 1 $\frac{2}{5}$ mill. m.*

=? *Sk. divisa* FLEM., F. & H., Tom. III, p. 161, pl. LXXIV, fig. 4, 5 & 6.

Väderöarna, 12 f., ej sällsynt jemte *Sk. planorbis*.

13) Turbonilla (*Chemnitzia*) rufa: *T. subulata*, *nitidula*, *rufescens*, et *sæpe zonula rufa*, *infra sutur. adjacenti*; *anfr. regularibus dextrorsis 10*, *planis*; *costis 19*, *rectis*, *striisque spiralibus in anfr. penultimo 6 sculptis*, *intercostalibus*; *sutura valde impressa*; *apert. $\frac{1}{5}$ tot. testæ æqvante*. — *Long. 8*, *lat. max. 2 mill. m.* *Apert. 1 $\frac{2}{3}$ m. m. longa*; *1 $\frac{1}{4}$ lata*.

= *Chemnitzia rufa* PHIL., F. & H., in Append., p. 276, pl. XCIII, fig. 3.

1 Stångholme ränna, jemte *T. fulvocincta*, 2 döda men i öfrigt oskadade exemplar. 20 f. djup.

14) T. (*Ch.*) *indistincta*: *T. minuta*, *turrito-subcylindracea*, *apice obtusa*, *albida*; *anfr. reg. dextr. 6 $\frac{1}{2}$* , *convexiusculis*, *costis circ. 30 flexuosis striisque spiralibus in anfr. penultimo 7 sculptis*, *intercostalibus*, *inferne distinctioribus*; *sutura distincta*, *modice obliqua*; *apert. $\frac{1}{5}$ tot. testæ æquante*. *Long. 3 $\frac{1}{3}$* , *lat. max. $\frac{3}{5}$ mill. m.* *Apert. $\frac{2}{3}$ m. m. longa*; *vix $\frac{1}{2}$ lata*.

= *Chemnitzia indistincta* (*Turbo*) MONT. ? F. & H.,
Tom III. p. 225, pl. XCIV, fig. 2 & 4.

Jemte *Propilidium akyloide*, ganska sällsynt.

15) T. (*Odontostomia*) *umbilicaris* MALM, n. sp.: *T. acutoconica*, *umbilicata*, *glabra*, *nitidula*, *semipellucida*, *alba*; *anfr. 6*, *convexusculis*, *ultimo vix visibile angulato*; *sutura impressa*, *parum obliqua*; *columella arcuata*, *subreflexiuscula*; *plica horizontali*, *valida*; *apert. vix. $\frac{1}{3}$ tot. testæ æqvante*. — *Long. $3\frac{1}{5}$* , *lat. max. $1\frac{1}{2}$ mill. m.* *Apert. 1 mill. m. longa*.

Vid Löken, 20 famn., och i norra Flatholme ränna jemte *Modiola tulipa* m. fl., 12 f. Ej sällsynt.

16) T. (*Odont.*) *nitida*: *T. ovata*, *umbilicata*, *subtenuis*, *subnitida*, *subglabra*, *semipellucida*, *alba*; *anfr. 5*, *tumidoconvexis*, *celeriter crescentibus*; *sutura impressa*; *columella exserta*, *arcuata*; *plica mediocris*; *Apert. ovata. $\frac{1}{2}$ tot. testæ æquante*. *Long. $4\frac{3}{5}$* ; *lat. max. $2\frac{2}{5}$ mill. m.* *Apert. $2\frac{1}{5}$ m. m. longa*.

= *Odostomia nitida* ALDER, F. & H., Tom. III, p. 280, pl. XCIV, fig, 6 & 7.

Ett expl. från Vinga och ett från Utterbäck. Jag fann båda vid stranden, på *zostera marina*, jemte *Rissoa ulvae*.

17) Trophon Mörchii MALM n. sp.: *T. pygmæa*, *imperforata*, *ovato-turrita*, *subfusiformis*, *subventricosa*, *opaca*, *albida* (*in mortuis*), *elegantissime clathratim lamellato-costellata*, *anfr. 9*, *superne angulatis et supra angulum descendente et late planulatis*. *Costell. spiralibus in anfr. penultimo 4*, *quarum 1ma minuta*, *suturam adjacentem*, *secundaque mediana*, *maxima*; *lamellisque*, *transversis flexuosis circ. 30*, *plerumque 1—3 minoribus*, *his interjacentibus*. *Sutura parum obliqua*, *impressiuscula*. *Apertura circ. $\frac{2}{5}$ totius testæ æquante*; *cauda brevi*; *labro intus lœvigato*. —

Long. 5½, lat. max. 2⅓ mill. m. Apert. 2⅓ mill. m. longa; 1⅛ lata.

Vid Hågårdsskären fann jag tvenne döda exemplar på 50 famnars djup, på lerbotten, jemte *Lucina ferruginosa*.

Till habitus påminner arten rätt mycket om *Murex crispatus* Ch., från Sitcha, likasom om *Fusus syracusanus* L., som förekommer i medelhafvet.

Vid arten har jag velat fästa den utmärkta Conchyliologens o. a. L. MÖRCH i Köpenhamn namn.

4) Dr. Lütken meddelelte nogle Uddrag af et utrykt Arbeide af Prof. Steenstrup og Meddeleren: »Bidrag til Kundskab om det aabne Havs Snyltekrebs og Lernær samt om nogle andre nye eller hidtil kun ufuldstændigt kiendte parasitiske Copepoder«, fremlagde de dertil hørende Afbildninger, foreviste det til Grund for disse og Afhandlingen liggende, i Universitetets zoologiske Museum opbevarede, Materiale af Snyltekrebs og Lernæformer, især fra det aabne Atlanterhav, samt yttrede sig korteligen om Copepodernes Systematik, i hvilken Henseende det især blev fremhævet, at de fritlevende Copepoder og de snyltende Siphonostomer og Lernær ikke længere kunde holdes adskilte, men maatte forenes til et systematisk Hele (dog med Udelukkelse af Argulinerne og Peltogastrinerne). Indholdet af Copepodernes paa denne Maade betydeligt udvidede Gruppe kunde heller ikke fordeles naturligt paa den hidtil brugelige Maade, men syntes at slutte sig sammen til 3 parallele Rækker, hvilke man indtil videre kunde characterisere ved de ydre Æggesækkes forskellige Beskaffenhed, saaledes at den første Række, kun bestaaende af fritlevende Former (*Calanus*, *Pontella*, *Harpacticus* og *Setella*), har een uparret Æggesæk med flere Rader af kugleformede Æg, den anden, som om-

1861.

Omidelingen til Medlemmerne besørges
for **Sverrig** for **Norge**
ved Samson & Wallin i Stockholm ved Joh. Dahl i Christiania.
og Gleerup i Lund

77
Malm, A.

FORHANDLINGER

VED

DE SKANDINAVISKE NATURFORSKERES

OTTENDE MØDE,

I KIÖBENHAVN

FRA DEN 8DE TIL DEN 14DE JULI 1860.

KIÖBENHAVN.

I COMMISSION I DEN GYLDENDALSKE BOGHANDLING.

TØJSLES BØGTRYKKERI.

1861.

stort för att kunna hafva tillhört en Balanoptera. Möjligen hörer den icke samman med vertebran. Hvarifrån dessa ben äro, känner man icke, men troligtvis hafva de tillhört någon vid Östersjön strandad Hval. På det nämnda sidoutskottet äro en mängd namn och årtal inristade, af hvilka sednare ett är 1632. Dessa bens ålder är således sannolikt ganska hög.

Slutligen är det mig en kär pligt att hembära Herr Etatsrådet Eschricht en ödmjuk tacksgelse för den förekommande beredvillighet, med hvilken han lemnat mig tillträde till Universitetets här i Köpenhamn på Hvalskeletter så ovanligt rika osteologiska samlingar, samt förklara, att det är bekantskapen med dessa samlingar, som lemnat mig tillfälle till den nu meddelade tydningen af det på Gråson funna Hvalskelettet.

2) Prof. Hannover foreviste en levende *Proteus angineus*, omtalte den af ham anvendte Præparationsmaade af Blodlegemerne ved Tørring og foreviste under Mikroskopet Blodlegemer af *Proteus* og andre Hvirveldyr.

3) Intendant Malm fremlagde en Række af Fiske, Krebsdyr og Blæddyrl, som ere nye for den skandinaviske Fauna, og meddelede de nedenansførte Bemærkninger om disse Arter.

1) *Scomber grex MITCHILL?* fångad vid Skagen den 15de Juli 1843.

På exemplaret, som utförligt kommer att beskrivas i nästutkommande häfte af »Göteborgs Kongl. Vet. och Vitt. Samh. Handlingar», voro, såsom fallet är i allmänhet med Makrit, som införs till Göteborg, alla inelivor borttagna, att jag ej kan säga, om simblåsa funnits eller ej. CUVIER & VALENC. säga i Hist. nat. d. Poissons, tom. 8, p. 45, att

Sc. grex knappast skiljer sig ifrån *Sc. pneumatophorus* DELAROCHE utom derigenom, att den förre har de svarta finerna, å kroppens öfre delar, mindre reguliera, mer böjda och blandade om hvarandra, hvarsöre jag snarare vill hänföra expl. till den förre än den sednare. *Sc. grex* är funnen vid Nordamerikas och Brasiliens Kuster, ävensom vid cap. b. spei, tillhör således en stor del af atlantiska oceanen, särdeles dess vestra delar; och om vårt expl. hör till denna art, hvilket jag, genom att förskaffa mig expl. af *Sc. grex* till jemnförning, framdeles skall söka bestämdt avgöra, har det då troligen hitkommit med golfströmen. *Sc. pneumatophorus* tillhör medelhavet.

Enligt CUV. & VAL. borde både dessa avvika ifrån *Sc. scombrus*, äfven derigenom att ögats diameter skall vara en fjärdedel af hufvudets längd; hvarsöre det möjligtvis (?) kan hålla, att vårt expl. hör till ingendera, utan blott utgör en färgvarietet af *Sc. scombrus*.

Expl. totallängd till stjertfenans midt utgör 294 mill. m.

2) *Scopelus Kröyeri* MALM n. sp.

Artn.: Kroppen medelmättigt långsträckt, nästan jemnhög från nacken till början af analfenan. Hufvudets längd en pupilldiameter längre, än största kroppshöjden, hvilken infattar öfver början af ryggfenan. Hufvudets öfre och undre begränsningslinier nästan likformigt konvergerande emot hvarandra. Bukfenan en pupilldiameter bakom första tredjedelen af fiskens totallängd, eller vid pass midt emellan nosspetsen och slutet af analfenan; emellan denna och gälnäset tvonne rader, hvardera med 5(—6?) prickar. Undra kanten af ögat, roten af bröst- och analfenan, infalla i samma, räta linia.

Brf. 16; Bf. 11; Rf. 21; Anf. 17; Stf. 1°.

Det mycket skadade exemplaret, som tillhör en jette-art i slägten och håller 128 mill. m. till midten af stjertfenan, erhöll jag den 30de April år 1856 af min oförgåtliga vän C. U. EKSTRÖM, som emottagit det af en fiskare i Bohuslän, hvilken funnit det i magen af en i trakten af Skagen med storbacka fångad *Gadus morhua*. Det är således ej i det skick, att en beskrifning af det samma kan blifva som man säger uttömmande, men enär fyndet är så ytterst rare, vill jag icke desto mindre p. a. ställa meddela en sådan efter materialet sådant det föreligger mig; och efter hvilket äfven ofvan anförda artmärke är uppställdt.

3) *Acipenser sturiooides* MALM. n. sp.

Artm.: Kroppen medelmättigt längsträckt; dess total-längd lika med 5 gånger hufvudets längd. Höjden midt öfver bröstenans rot lika med en 10de del af totallängden till stjertfenans inskärning. Bakre spetsen af ryggfenans ista, plåtlika stråle, en bukfenlängd bakom spetsen af den tillbakalagga bukfenan. Hela ryggplåtar 11; sidoplåtar 38. Ryggens småplåtar tätt intill hvarandra ställda, fjäll-lika, irreguliera, kantiga eller rundade, stundom stjernlikt stråliga, med mellanliggande, ytterst små, punktlika. Sidornas småplåtar liknande ryggens; men något mindre, likväl högre och likasom blåslika.

Anm. Det är ej otroligt, att denna art af BRANDT & RATZEBURG blifvit förvexlad med *Ac. sturio*, enär dessa författare säga, att *Ac. sturio* har ända till 36 sido-plåtar; hvarföre jag vill meddela utförliga beskrifningar på båda arterna p. a. st.

Exemplaret af *Ac. sturiooides*, som i totallängd håller 1150 mill. m., fångades år 1843 i Göta elf, vid Göteborg. Det förvaras jemte öfriga här beskrifna arter i Göteborgs naturhistoriska Museum.

4) *Inachus dorynchus*. ♀. *Rostrum bipartitum, ad tertium articulum pendunc. antennarum extensum; regionis gastr. spinis tribus, scil. 2 anterioribus et tertio postico, hoc multo longiore et validiore, in triangulum positis; pedibus secundi parts cephalothorace triplo solum longioribus. Long. cephaloth. 9; lat. 7½ mill. m.*

= *In. dorynchus* LEACH, BELL, Hist. of Brit. Crust., part 1, p. 16.

Exemplaret fann jag vid Väderöarna i Bohusläns skärgård den 29de Juli 1852, på 6 farnars djup.

5) *Euryome tenuicornis* MALM, n. sp. ♂♀: *Rostrum tenue, bifidum, ½ totius cephalothoracis longitud.; ramis rostri longissimis, gracillimis, presertim in mare curvalis et valde divergentibus. Cephalothorace verrucis minoribus depresso regulariter ornato; sed longioribus et spiniformibus ad ejus latera, ut etiam in pedibus anticis. Long. cephaloth. 13; lat. 9½ mill. m.*

Ej sällsynt vid Löken — ett skär vid Gullmarfjärdens mynning — på 16—25 farnars djup, på skalsandbotten, jemte *Eur. aspera* PENN. hvilken den kommer ganska nära och med hvilken den på a. st. närmare skall blifva jemnförd.

6) *Cerytes cassirelaunus*, ♂♀: *Rostrum bifidum, ad latera sinuatum. Cephalothorax longitudinaliter ellipticus, ad latera 5-dentatum; dent. 2 & 3 approximati, 3 & 4 tuberculiformes. Metacarpus intus ad apicem dentibus duobus validis armatus — Long. cephaloth. 29; lat. max. 24 mill. m.*

= *C. cassirelaunus* (PENN), BELL.

Utaf detta märkvärdiga släkte, hvilket likasom tyckes stå på gränsen emellan Decap. *Brachyura* och *Anomura*, erhöll jag, den 356, 3ne expl. — 2 ♂, 1 ♀ — utaf en fiskare,

som tagit dem under storbackefiske å fiskebanken Holmen vid nordkusten af Jutland, på 50 farnars djup, lerbotten.

Vanbenedenia MALM, n. gen.

♀: *Cephalothorax brevissimus, latissimus* (multo latior quam longior), constrictione distincta ab abdomine separatus. *Os suctorum elongatum, obtuse conicum, superne pedibus thoracicis omnino tectum, infra ad basin pedibus maxillaribus secundi paris munitum. Pedes thoracici breves, crassi, rigidi, per totam longitudinem approximati, vix mobiles. Abdomen elongatum, punctatum (indistincte subannulatum?), postice appendicibus destitutum. Sacci orifici elongati, vix tamen ab domine duplo longiores, subfiliformes.* — ♂ haud notus.

Detta nya slägts är särdeles utmärkt derigenom att framkroppsötterna, ofvanifrån sedda, helt och hållet beväcka snytet. Men i åtskilliga hänseenden kommer det nära *Trachelastes*, *Basanistes* m. fl. och bildar en öfvergång till *Anchorella*.

7) sp. *Vanbenedenia Kröyeri* MALM, n. sp.

Från 1843—1859 har jag funnit den fyra gånger på *Chimæra mostrosa*, från Kattegat, och alltid fastsittande på baksidan af den stora taggen i första Ryggfenan.

Lika som jag velat benämna genus efter en, äfven hvad parasiterna angår, högst förtjent man, har jag betecknat arten med den i så många hänseenden utmärkte H. KRÖYERS namn. En utförlig beskrifning med fig. skall lemnas p. a. st.

8) *Lucina ferruginea*: *Ch. minuta, plus minusve oblique orbiculato-subcordiformis, lærvis, minutissime striatula, nitidula, sed plerumque sorde ferruginea omnino oblecta; umbonibus prominentibus; ligamentum semiinternum; den-*

ticula solummodo uno in utraque valva. — Long. 3, alt. 2 $\frac{1}{2}$, crass. 1 $\frac{1}{2}$ mill. m.

= *L. ferruginea* FORB. & HANL., t. 2, p. 60, pl.

XXXIV, fig. 1.

Denna, likasom de 8 sista af följande mollusker, fann jag i Bohusläns skärgård, sommaren 1854. Den togs vid Hägårdsskären på lerbotten, 50 farnars djup; och var ganska sällsynt.

9) *Nucula tumidula* MALM, n. sp. *Ch. triangularis, tumida, postice abbreviato-attenuata, virescenti-lutea, eradiata, minutissime decussatim striata; epid. vix nitidula; area dors. lærvis; margo intus crenulatus. — Long. max. 9 $\frac{1}{2}$, alt. 5 $\frac{2}{3}$, crass. 3 $\frac{1}{2}$ mill. m.*

Zool. Adjunkten vid Lundas universitet, o. THORELL, har tagit denna art vid Koster-öarna, på 80 farnars djup och benäget meddelat expl.

10) *Propilidium aencyloide*: *T. altiuscula, perparum obliqua — a latera visa, circ. 95°; ab extrem., 78° — alba, opaca, semipellucida, apice excepto tenuissime decussatim striata; a lateribus evidenter compressa; apex perspicue spiralis, antice situs vel subcentralis. — Long max. 4 $\frac{1}{2}$, lat. max. 3 $\frac{1}{2}$, alt. 2 $\frac{2}{3}$ mill. m.*

= *Prop. aencyloide* F. & H., t. 2, p. 443 ex p. Pl. LXII, fig. 3, 4 & 5.

Ej sällsynt i norra Flatholme-rännan, jemte *Branchiostoma lanceolatum*, *Modiola tulipa*, m. fl., 12 farn.

11) *Rissoa laeta*. *T. subovata, albida, crassiuscula; anfr. 5, convexiusculis, basi ultimi excepta eleganter decussatim costellatis; spira brevi; apertura ovalo-subpyriformis; labrum acutum, intus lærve. — Long. 5 $\frac{1}{2}$, crass. 3 $\frac{1}{2}$ mill. m. Apert. 3 m. m. longa; 2 lata.*

= *R. lactea* MICHAUD, F. & H., t. 3, p. 76, pl. LXXI 9, f. 3 & 4.

Jemte föreg., men sällsynt och endast döda exemplar. Utom i Medelhafvet och vid Jersey — af HANLEY — lär den ej tillförene blifvit anträffad. HANLEY fann den under stenar vid stranden.

12) Skenea? divisa: *T. pygmaea*, *umbilicata*, *depresso-heliciformis*; *supra glabra*, *infra striolis spiralibus ornata*, *alba*; *anfr. 3*, *connexis*; *sutura simplex*, *impressa*; *apice mamillata*; *apertura circularis*; *columella rectiuscula*. — *Lat. max. 1½ mill. m.*

=? *Sk. divisa* FLEM., F. & H., Tom. III, p. 161, pl. LXXIV, fig. 4, 5 & 6.

Väderöarna, 12 f., ej sällsynt jemte *Sk. planorbis*.

13) Turbonilla (*Chemnitzia*) rufa: *T. subulata*, *nitidula*, *rufescens*, et *sæpe zonula rufa*, *infra sutur. adjacenti*; *anfr. regularibus dextrorsis 10*; *planis*; *costis 19*, *rectis*, *striisque spiralibus in anfr. penultimo 6 sculptis*, *intercostalibus*; *sutura valde impressa*; *apert. ½ tot. testæ æquante*. — *Long. 8*, *lat. max. 2 mill. m.* *Apert. 1½ m. m. longa*; *1¼ lata*.

= *Chemnitzia rufa* PHIL., F. & H., in Append., p. 276, pl. XCIII, fig. 3.

I Stångholme ränna, jemte *T. fulvocincta*, 2 döda men i öfrigt oskadade exemplar. 20 f. djup.

14) *T. (Ch.) indistincta*: *T. minuta*, *turrito-subcylindrica*, *apice obtusa*, *albida*; *anfr. reg. dextr. 6½*, *convexusculis*, *costis circ. 30 flexuosis striisque spiralibus in anfr. penultimo 7 sculptis*, *intercostalibus*, *inferne distinctioribus*; *sutura distincta*, *modice obliqua*; *apert. ½ tot. testæ æquante*. *Long. 3½*, *lat. max. ¾ mill. m.* *Apert. ¾ m. m. longa*; *vix ½ lata*.

= *Chemnitzia indistincta* (*Turbo*) MONT.? F. & H., Tom III, p. 225, pl. XCIV, fig. 2 & 4.

Jemte *Propilidium ancyloide*, ganska sällsynt.

15) *T. (Odontostomia) umbilicaris* MALM, n. sp.: *T. acutoconica*, *umbilicata*, *glabra*, *nitidula*, *semipellucida*, *alba*; *anfr. 6*, *convexusculis*, *ultimo vix visibile angulato*; *sutura impressa*, *parum obliqua*; *columella arcuata*, *subreflexiuscula*; *plica horizontali*, *valida*; *apert. vix. ½ tot. testæ aquante*. — *Long. 3½*, *lat. max. 1½ mill. m.* *Apert. 1 mill. m. longa*.

Vid Löken, 20 farnn., och i norra Flatholme ränna jemte *Modiola tulipa* m. fl., 12 f. Ej sällsynt.

16) *T. (Odont.) nitida*: *T. ovata*, *umbilicata*, *subtenuis*, *subnitida*, *subglabra*, *semipellucida*, *alba*; *anfr. 5*, *tumido-convexitatibus*, *celeriter crescentibus*; *sutura impressa*; *columella exserta*, *arcuata*; *plica mediocris*; *Apert. ovata*. *½ tot. testæ æquante*. *Long. 4½*; *lat. max. 2½ mill. m.* *Apert. 2½ m. m. longa*.

= *Odostomia nitida* ALDER, F. & H., Tom. III, p. 280, pl. XCIV, fig. 6 & 7.

Ett expl. från Vinga och ett från Utterbäck. Jag fann båda vid stranden, på *zostera marina*, jemte *Rissoa ulvae*.

17) *Trophon Mörcchi* MALM n. sp.: *T. pygmaea*, *imperforata*, *ovalo-turrita*, *subfusiformis*, *subventricosa*, *opaca*, *albida* (*m mortuis*), *elegantissime clathratim lamellato-costellata*, *anfr. 9*, *superne angulatis et supra angulum descendente et late planulatis*. *Costell. spiralibus in anfr. penultimo 4*, *quarum 1ma minuta*, *suturam adjacentem*, *secundaque mediana*, *maxima*; *lamellisque*, *transversis flexuosis circ. 30*, *plerumque 1—3 minoribus*, *his interjacentibus*. *Sutura parum obliqua*, *impressiuscula*. *Apertura circ. ¾ totius testæ æquante*; *cauda brevi*; *labro intus lävigato*. —

Long. $5\frac{1}{2}$, lat. max. $2\frac{3}{5}$ mill. m. Apert. $2\frac{1}{3}$ mill. m. longa; $1\frac{1}{2}$ lata.

Vid Hågårdsskären fann jag tvenne döda exemplar på 50 famnars djup, på lerbotten, jemte *Lucina ferruginea*.

Till habitus påminner arten rätt mycket om *Murex crispatus* ch., från Sitcha, likasom om *Fusus syracusanus* L., som förekommer i medelhavet.

Vid arten har jag velat fästa den utmärkta Conchyliologens o. a. L. MÜRCH i Köpenhamn namn.

4) Dr. Lütken meddelede nogle Uddrag af et utrykt Arbeide af Prof. Steenstrup og Meddeleren: »Bidrag til Kundskab om det aabne Havs Snylekrebs og Lernær samt om nogle andre nye eller hidtil kun ufuldstændigt kiendte parasitiske Copepoder», fremlagde de dertil hørende Afbildninger, foreviste det til Grund for disse og Afhandlingen liggende, i Universitetets zoologiske Museum opbevarede, Materiale af Snylekrebs og Lernærformer, især fra det aabne Atlanterhav, samt yttrede sig korteligen om Copepodernes Systematik, i hvilken Henseende det især blev fremhævet, at de fritlevende Copepoder og de snyltende Siphonostomer og Lernær ikke længere kunde holdes adskilte, men maatte forenes til et systematisk Hele (dog med Udelukkelse af Argulinerne og Peltogastrinerne). Indholdet af Copepodernes paa denne Maade betydeligt udvidede Gruppe kunde heller ikke fordeles naturligt paa den hidtil brugelige Maade, men syntes at slutte sig sammen til 3 parallelle Rækker, hvilke man indtil videre kunde characterisere ved de ydre Æggesækkes forskellige Beskaffenhed, saaledes at den første Række, kun bestaaende af fritlevende Former (Calanus, Pontella, Harpacticus og Setella), har een uparret Æggesæk med flere Rader af kugleformede Æg, den anden, som om-

latter baade fritlevende og snyltende Former (Cyclops s. str., Saphirina, Ergasilina, Chondracanthina, Ler-næopodina og Lernæoceru), har 2 ydre Æggesække med flere Rader af kugleformede Æg, den tredie endelig, som kan omfatter parasitiske Former (Caligina, Pandarina, Dichelestina, Clavellina og Penellina) har 2 traad-formede Æggesnøre med en enkelt Rad af flade skive-formede Æg.

(Med Hensyn til Foredragets øvrige Indhold henvises deels til »Videnskabernes Selskabs Oversigter for 1860«, hvor et lignende Uddrag af Afhandlingen, som det i Mødet meddelede, er aftrykt, deels til samme Selskabs Skrifter, hvor Afhandlingen vil blive optagen i sin Heelhed).

5) Prof. Sars foreviste detaillerede Tegninger, henbørende til et under Arbeide værende Skrift, af en Deel norske Annelider.

1. *Panthalis Oerstedii* Kinberg, af hvis Anatomie fremhævedes Følgende:

De symmetrisk paa begge Sider af Tarmen siddende Blindsække, et Par for hvert Segment, ere her simpelt teenformede, medens de hos Aphrodita og Polynoe ere deelte eller forgrenede i den ydre Ende, hos den første mere, hos den sidste mindre. Dernæst Tilstedeværelsen af et Par symmetrisk paa begge Sider af Bugens Midtlinie i Krophulen beliggende spiralformet slyngede Traade eller Baand for hvert af Kroppens Segmente, med Undtagelse af de 8 forreste, hvor de faltes. Disse Baand, som falde i Øjnene ved deres smukke guldglinsende, gennem de halvgjennemsigtige ydre Bedækninger skinnende Farve, synes at være eiendommelige for *Panthalis* (i det mindste kunde ingen tilsvarende bemærkes hos andre norske Aphroditider). De ere bløde, elastiske,

Om flere for den skandinaviske
Fauna nye Fiske, Krebsdyr og Blæddyr.

Intendant Malin.

Forhandlinger ved de
Skandinaviske Naturforskernes
Otende møde,
i Kjøbenhavn.

D
e
n
k
r

pp. 616—624.
(no figures)

1861.

Vau Benedenia Malu, n. gen.

♀: Cephalothorax brevissimus, latissimus (multo latus quam longior), constrictio disticta ab abdomen separates.

Os suctoriun elongatum, obtuse conicum, superne pedibus thoracici omnino tectum, infra ad basin pedibus maxillaribus secundi paris minitum. Pedes thoracici breves, crassi, rigidi, per totam longitudinem approximate, vix mobiles. Abdomen elongatum, punctatum (indistincte subannulatum postice appendicibus destitutum).

Sacci oviferi elongati, vix tamquam ab domine duplo longiores, subfiliformes. — ♂ haud notus.

Hetta nya släkte är särdeles utmärkt derigenom att framkropps fötterna, ofvanifrån sedda, helt och hållit betöcka suytet. Men i åtskilliga häuseenden kommer det nära Trocheliastes, Bosanistes m. fl. och bildar en övergång till Aucharella.

7) sp. Vaubenederia krögeri Malm, n. sp.
Från 1843—1859 har jag funnit den
tyra gånger på Chimaera mostrosa,
iön Kattegat, och alltid fastsit-
tande på baksidan af den stora
äppen i första Ryggfenan.

Lika som jag velat benämna
uns efter en, äfven haad para-
ternas augår, högst förtjent man
är jag betecknat arten med
en i så många häuseenden
utmärkte H. Kröger's namn.

En utförlig beskrifning med fig. skall
lemnas p. a. st.